

Fes teva la cultura popular

Programa d'activitats educatives
a les Cases de la Festa

On dormen els gegants?

Segon cicle d'educació infantil i cicle inicial d'educació primària

Índex

1. INTRODUCCIÓ	3
1.1. Presentació	
1.2. Objectius didàctics	3
1.3. Activitats	4
2. PREVISITA	5
2.1. La Júlia se'n va de festa	5
a) Presentació	5
b) Contingut	5
La Júlia se'n va de festa	5
Qui hi haurà a la festa?	6
Què proposem a la Júlia?	7
c) Cloenda	8
2.2. On dormen els gegants?	8
a) Presentació	8
b) Contingut	8
On dormen els gegants?	8
Històries de gegants	8
c) Cloenda. Informacions sobre la visita	9
3. VISITA. On dormen els gegants?	10
3.1. Dades tècniques	10
3.2. Presentació i propòsit	10
3.3. Objectius	10
3.4. Continguts de la sessió	11
4. POSTVISITA	12
4.1. Presentació	12
4.2. Fes teva la festa	12
4.3. Per anar més enllà	13
ANNEX 1: Fitxes per a l'alumnat de segon cycle d'educació infantil (P4 i P5)	14
ANNEX 2: Fitxes per a l'alumnat de cycle inicial d'educació primària (1r i 2n)	20
ANNEX 3: Recursos	26

On dormen
els gegants?

Segon cycle d'educació infantil
i cycle inicial d'educació primària

Fes teva
la cultura
popular

1. Introducció

1.1. Presentació

La Xarxa de Cases de la Festa ofereix als centres educatius de la ciutat un programa d'activitats que tenen l'objectiu de **divulgar la cultura tradicional i popular d'una forma participativa i motivadora**.

En elaborar la proposta que teniu a les mans, s'ha trobat fonamental destacar **el valor de la cultura popular i tradicional com a patrimoni cultural immaterial**. Es parteix de la concepció que els esdeveniments populars (les festes, els aplecs, les trobades...) són un element clau de la vida social i cultural d'una ciutat. En viure'ls, es reforça el sentiment d'identitat cultural, transmesa de generació en generació, proporcionant als membres de la comunitat un sentit de continuïtat, cohesió social i pertinença.

El material que tot seguit us presentem emfatitza el fet que **els infants coneguin i sentin les activitats de cultura popular i tradicional**, per valorar-les i interessar-s'hi. Situa l'infant d'aquestes edats com a protagonista de la festa, que la viu i la gaudeix en primera persona, essent un espectador de primera fila capaç d'emocionar-se i gaudir d'una **experiència cultural d'alta intensitat** que el connecta i vincula amb una societat, amb un territori, amb una història i amb la seva capacitat d'evolució i transformació.

Però no només això, perquè les activitats que es presenten destaquen **la importància de participar** i pretenen associar a aquesta participació **l'esforç, la implicació, el compromís i la generositat** de les persones que les fan possibles. D'aquesta manera es destaca un interessant model d'actuació a la ciutat, entorn d'una activitat propera i engrescadora per als infants que és capaç d'enriquir la vida de les persones de la comunitat.

1.2. Objectius didàctics

La proposta es planteja els següents objectius:

1. Construir una idea pròpia sobre les activitats de cultura popular i tradicional catalana a partir de compartir informacions entre els iguals i descobrir informacions noves, tenir experiències i sentir sensacions perquè identifiquin aquestes activitats com a interessants, properes i pròpies, sigui quina sigui la relació inicial que hi tinguin.
2. Sentir curiositat i motivació per participar en les activitats de la cultura popular catalana a través d'identificar les emocions que les diferents activitats desperten i de seleccionar les que més connecten amb cadascú, per relacionar les activitats de cultura popular i tradicional amb activitats emocionants i sentir-se protagonistes de la festa.
3. Descobrir el paper actiu fonamental de formar part de la festa gaudint-la, vivint-la i sentint-la en primera persona perquè valorin positivament el fet de formar part d'un patrimoni cultural implicant-s'hi, amb la seva participació, en la seva continuïtat i presència al territori.

On dormen els gegants?

Segon cicle d'educació infantil i cicle inicial d'educació primària

Fes teva la cultura popular

1.3. Activitats

Per a l'alumnat d'educació infantil (P4 i P5) i primer cicle d'educació primària (1r i 2n) s'ofereix la possibilitat que el grup classe s'adreci a un equipament de la Xarxa de les Cases de la Festa per participar en el taller **On viuen els gegants?**, relacionat amb el món dels gegants i de la imatgeria festiva.

Més enllà d'aquesta experiència, per dotar-la de significació i funcionalitat, es planteja un treball complementari per realitzar a l'aula centrat en la cultura popular i tradicional.

Així doncs, el programa d'activitats que tot seguit us presentem es concreta de la manera següent:

	Activitat	Descripció	Lloc i temps estimat de desenvolupament	Material docent	Fitxes alumnes
PRE-VISITA	La Júlia se'n va de festa	Presentació del tema: la cultura popular i tradicional.	Aula 50 min	x	x
	On dormen els gegants? <i>Presentació</i>	Activitat de motivació i activació de coneixements previs sobre el món dels gegants.	Aula 50 min	x	x
VISITA	On dormen els gegants? <i>Taller</i>	Activitat lúdica d'experimentació sobre els gegants i la imatgeria popular.	Cases de la Festa 2 h	x	
POST-VISITA	Fes teva la festa!	Propostes d'activitats i dinàmiques per concloure l'activitat o projectar-la.	Aula	x	

Aquest dossier detalla la proposta descrivint les activitats i aportant orientacions didàctiques per desenvolupar-les a l'aula. D'altra banda, es compta amb un material directament adreçat a l'alumnat perquè faci de suport a l'activitat.

Atesa la diversitat de capacitats i habilitats dels infants als quals s'adreça aquesta proposta es faciliten dos documents diferents, un adreçat a l'alumnat de P4 i P5 i un altre adreçat a l'alumnat de cicle inicial d'educació primària.

On dormen els gegants?

Segon cicle d'educació infantil i cicle inicial d'educació primària

Fes teva la cultura popular

2. Previsita

2.1. La Júlia se'n va de festa

a) Presentació

Aquesta primera activitat es presenta com un treball previ a l'aula que permet emmarcar l'experiència que s'aborda des del programa d'activitats educatives de les Cases de la Festa per a aquestes edats. La seva funció és activar les informacions prèvies que l'alumnat té sobre el tema i presentar els conceptes clau sota els quals es treballa el programa per a aquestes edats.

La proposta contempla el desenvolupament en una única sessió, però en funció de l'interès de l'alumnat i de la motivació del tema la podem ampliar tant com sigui necessari.

L'activitat s'estructura en els moments següents:

- Presentació. *La Júlia se'n va de festa* (10 min)
- *Qui hi haurà a la festa?* (15 min)
- *Què proposem a la Júlia?* (15 min)
- Cloenda de l'activitat (10 min)

b) Contingut

La Júlia se'n va de festa

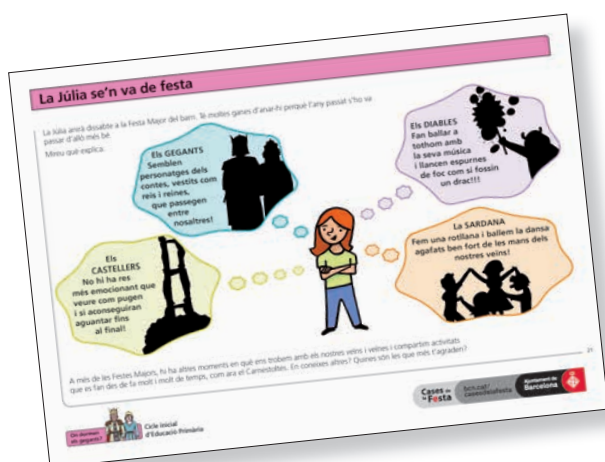
Aviat seran les festes del barri i la Júlia està emocionada perquè sap que s'ho passarà d'allò més bé. A partir de llegir el que es proposa a la fitxa podem establir un interessant col·loqui amb el grup perquè s'expliquin el que coneixen. Tot seguit destaquem alguns dels elements clau que es poden abordar:

Les activitats de cultura popular i tradicional es desenvolupen en un escenari concret: la festa.

Aquesta senzilla presentació permet situar el tema a l'alumnat, d'aquesta manera podran situar les experiències de cultura popular i tradicional en un determinat entorn, proper i conegut per la majoria i compartir el que saben sobre cadascuna de les activitats de cultura popular i tradicional a què es fa referència.

Les sensacions que desperten les activitats de cultura popular i tradicional. La Júlia està emocionada i comparteix algunes emocions que li desperten aquestes activitats, però segur que molts altres infants tenen sentiments ben diferents. Sovint s'espanten o s'inquieten amb les posades en escena. Doncs és el moment de compartir allò que els agrada, allò que els emociona, les pors que poden provocar i com hi participen i s'ho passen fent-ho.

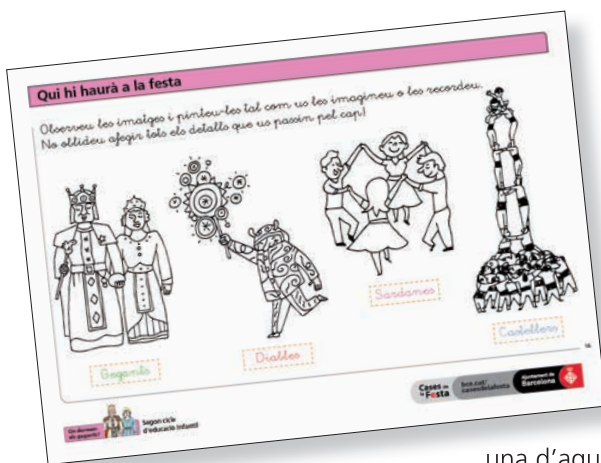
La presència de les activitats de cultura popular a les seves vides. A més de les Festes Majors hi ha un bon grapat de celebracions que l'alumnat fa al llarg de l'any, com ara la castanyada, el carnestoltes o la celebració de Sant Jordi (moltes d'aquestes es viuen a l'escola amb intensitat). A través d'aquestes experiències podem presentar el concepte de tradició (les fem cada any i fa anys i panys que es fan) i l'arrelament a la nostra comunitat i territori, perquè encara que la majoria no són exclusives de casa nostra (moltes es celebren arreu perquè la cultura popular és present a totes les cultures), les vivim amb peculiaritats que les fan pròpies. En aquest sentit serà molt enriquidor que infants que han viscut les tradicions d'altres llocs puguin explicar i compartir la seva experiència.

Cal tenir en compte que, sobretot entre els més petits, el nivell d'informació entre uns i altres pot ser molt diferent. Hi ha famílies que viuen amb intensitat aquestes activitats i altres que no hi paren tanta atenció. Per aquest motiu, el nivell de coneixement a l'aula pot ser molt divers. Convé dedicar temps perquè uns i altres s'expliquin, presentin davant del grup les seves experiències i comparteixin els dubtes i les emocions que aquestes activitats els provoquen.

Cal parar atenció en el fet que les activitats de cultura popular i tradicional formen part del patrimoni cultural intangible. Costums, celebracions, balls, músiques... formen part d'aquesta riquesa cultural que pren formes diverses a cada cultura i societat. Si el grup és culturalment divers, serà molt enriquidor destinar un temps a comentar altres manifestacions de cultura popular i tradicional, comparar-la amb les activitats que s'han presentat i descobrir els elements que unes i altres poden compartir com la participació, la celebració o la gresca i el sentiment de propietat i pertinença que provoquen.

Qui hi haurà a la festa?

Un cop situat el tema entre l'alumnat i acordat sobre el que versarà l'activitat que es desenvoluparà al llarg de la sessió, es proposa indagar una mica més sobre les activitats de cultura popular que es presentaven a l'inici.

Pels infants de parvulari es planteja acolorir les imatges i afegir-hi elements que coneixen, recorden o imaginen, tot convidant-los que incorporin més detalls als dibuixos. D'aquesta manera tindran un temps relaxat per parlar i compartir més detalls que coneixen o que els despertem curiositat.

En el cas de l'alumnat de cycle inicial, se'ls convida a reconèixer el valor del grup i del treball en equip que hi ha implícit en aquestes manifestacions. Per fer-ho hauran d'identificar cada il·lustració amb

una d'aquestes formacions: colla gegantera, colla castellera, colla sardanista o colla

de diables. D'aquesta manera es destaca el valor del grup. A més hauran de relacionar la il·lustració amb una fotografia que mostra les activitats que aquesta formació desenvolupa.

Les imatges seleccionades aporten informacions sobre la seva posada en escena, el que dona peu a convidar l'alumnat a explicar quins moments i sentiments evocuen, així com què fa i sent la gent en veure-ho.

Aquesta feina la poden desenvolupar en petits grups, d'aquesta manera poden compartir informacions i supòsits.

En funció del grup, si ho creiem necessari, podem presentar altres materials multimèdia que permetin conèixer amb més detall els grups i les seves característiques, les activitats que realitzen i les emocions que provoquen. Al final d'aquest document trobareu un seguit de recursos que us poden servir de suport.

On dormen els gegants?

Segon cycle d'educació infantil i cycle inicial d'educació primària

Fes teva la cultura popular

Què proposem a la Júlia?

Sembla que la Júlia, en descobrir tot el que els infants comenten i comparteixen, se sent encara més animada i motivada per anar a la festa, però quina activitat prioritza?

Per respondre a aquesta qüestió, l'activitat proposa que l'alumnat l'ajudi a decidir-se per una opció.

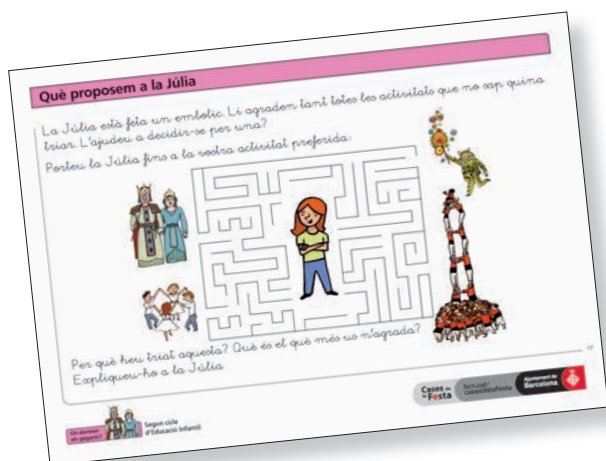
Pels infants d'**educació infantil** es planteja que la Júlia recorri un laberint que la porti cap a l'activitat que li recomanen. En la mesura que puguin, es planteja que reforcin el seu suggeriment amb una paraula o un dibuix que representi per què recomanen aquesta activitat.

Aquestes preguntes poden ser un bon punt de partida per construir-se una opinió que pugui quedar plasmada en el seu dibuix.

Com és l'activitat?: emocionant, divertida, amb molta gent, esgotadora...?

Què és el millor de participar-hi?: que t'acostes molt als gegants, que reparteixen caramels, que balles sota les espurnes, que diverses persones ballem alhora en una rotllana, que no saps si aconseguiran fer el castell...?

Amb qui s'hi pot participar?: amb els amics de l'escola, amb els pares-la família, amb molta gent de la ciutat, amb nens i nenes que no coneixes...?

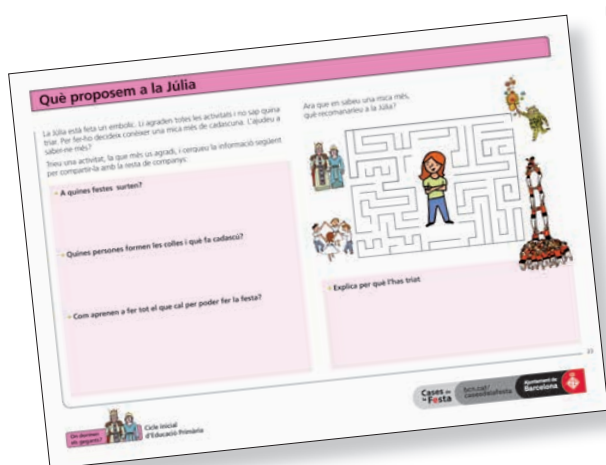
En acabar, caldrà destinar un moment per exposar els arguments i les recomanacions en veu alta a la resta de companys i companyes i fins i tot fer recompte de les propostes per conèixer quines activitats són les més interessants i què és el que les fa atractives.

En el cas dels alumnes de **cicle inicial** es planteja que indaguin sobre el que fan les agrupacions de cultura popular per destacar la importància que tenen com a grup, tant pel funcionament de la seva activitat com per la seva contribució al manteniment i continuïtat de l'herència col·lectiva que suposa la cultura popular i tradicional.

A quines festes surten?: la voluntat de les colles, a més de gaudir del que fan, és poder divulgar i transmetre la cultura popular. Per tant, són molts els moments en els que participen: festes, festes populars com el Carnestoltes o el Corpus, diades, trobades i aplecs en els quals comparteixen la seva activitat amb altres colles.

Quines persones formen les colles i què fa cadascú?: Són moltes les persones que hi intervenen, músics, organitzadors i amics que els acompanyen. En tot cas convé destacar la tasca voluntària d'aquestes persones i el fet que moltes d'elles, encara que no tenen un paper destacat en l'espectacle, tenen una funció importantíssima en el seu desenvolupament, com ara el cap de colla dels castellers –que sovint no es veu però és fonamental en la construcció del castell–, la persona que reparteix pirotècnia als diables o qui vetlla perquè els gegants no ensopeguin amb obstacles en el seu recorregut.

Com aprenen a fer tot el que cal per poder fer la festa?: L'esforç, la dedicació i el compromís de les persones que formen la colla és vital perquè aquesta després pugui brillar en l'espectacle de cultura popular que ofereixen. Assajos, reunions i manteniment de materials són tasques fonamentals. En aquest moment podem presentar les Cases de la Festa, ja que són els espais que aquestes agrupacions tenen per poder assajar, guardar material i organitzar-se com a grup.

On dormen els gegants?

Segon cicle d'educació infantil i cicle inicial d'educació primària

Fes teva la cultura popular

Aquestes informacions podem exposar-les directament al grup o animar-los a investigar en el seu entorn proper (familiars, associacions del barri, persones de l'escola que hi participen...). A l'apartat de recursos d'aquest document també trobareu enllaços i recursos multimèdia que poden ser de gran utilitat.

Recomanem organitzar l'aula en petits grups a partir del interessos inicials de l'alumnat, així la descoberta pot ser més senzilla i enriquidora.

Un cop cercada la informació i compartida amb la resta de grups, serà el moment de prendre una decisió, triar una de les activitats que proposa l'activitat i portar la Júlia de forma simbòlica cap a una activitat.

c) Cloenda de l'activitat

Per concloure podem destacar quines activitats i agrupacions hem descobert, compartir informacions sobre altres activitats similars que no hagin aparegut i sobretot crear expectatives respecte al fet que ben aviat s'aprofundirà sobre una activitat de cultura popular i tradicional a una Casa de la Festa.

2.2. On dormen els gegants?

a) Presentació

Aquesta activitat es planteja com a activitat de preparació a la visita de les Cases de la Festa.

La seva intenció és presentar la temàtica i crear expectatives respecte a l'activitat que es desenvoluparà a la Casa de la Festa, generant entre l'alumnat curiositat i ganes de viure l'experiència entorn als gegants.

La proposta contempla els moments següents:

- Presentació de l'activitat. *On dormen els gegants* (15 min)
- Activitat. *Històries de gegants, capgrossos i bèsties fantàstiques* (25 min)
- Cloenda. *Informacions sobre la visita* (10 min)

b) Contingut

On dormen els gegants?

L'activitat planteja un senzill exercici visual en què identificaran i relacionaran algunes de les figures que veuran i coneixeran a la visita a les Cases de la Festa. Per fer-ho poden provar de retallar les imatges i ajuntar-les o bé relacionar-les entre si amb fletxes fetes amb llapis de colors.

Històries de gegants

Un cop relacionades les imatges, es proposa fixar-se bé en els detalls per destacar el que més crida l'atenció de cadascuna. La fisonomia de les figures, la roba que porten o la seva forma respon sempre a la voluntat de dotar la peça d'una identitat pròpia i singular. A partir del que els infants poden copsar a les imatges es proposa que descriguin aquestes figures i que inventin una història per a cadascuna. Una altra forma d'enfocar l'activitat seria a partir

de la investigació de cadascun dels personatges proposats.

En el cas d'**educació infantil** les històries es poden construir entre tots i totes. Amb l'alumnat de **cicle inicial** de primària l'aula es pot organitzar en 5 grups, un per a cada figura. L'exercici permet imaginar i crear expectatives respecte als personatges, construir històries de monstres, de reis o d'animals fantàstics.

El moment de compartir les històries o de crear-les entre tots i totes permetrà generar il·lusió en l'alumnat, de manera que el dia que vagin a fer l'activitat a la Casa de la Festa podran conèixer els detalls de la seva història. Ara, però, us en fem un petit avançament:

ELS GEGANTS DEL PI: En Mustafà i l'Elisenda, uns gegants molt coneguts per tots els infants de la ciutat gràcies a la cançó popular que els va fer famosos. Formen part del seguici popular de Barcelona.

LA CARASSA: un capgròs que, tot i la seva imatge inquietant, és un dels més dolços i estimats pels nens, ja que en les seves aparicions llença caramels per la boca. Mai no es perd la fira de Santa Llúcia.

ELS GEGANTONS TORRADET I GRESCA: Representen el dia i la nit, el Sol i la Lluna, els dos vessants de la Festa Major. Les activitats a la llum del sol calorós d'agost (en Torradet) i els concerts, balls i la festa de les nits (la Gresca). Formen part del seguici de festa major de Gràcia.

LA TARASCA: o Cucafera, una bèstia amansida, mig tortuga mig drac, que recorre els carrers esquitxant amb aigua tothom que se li acosta. També forma part del seguici popular de Barcelona.

c) Cloenda de l'activitat. Informacions sobre la visita

Aquest serà el moment de presentar la visita a les Cases de la Festa, de compartir amb l'alumnat quan s'hi anirà i què hi faran i d'aprofitar per recordar tots els aspectes relacionats amb les sortides que feu.

Aquesta activitat no es fa a totes les Cases de la Xarxa de Cases de la Festa. Al web <http://www.bcn.cat/casesdelafesta/educacio> trobareu la informació actualitzada. D'altra banda, cal tenir en compte que no totes les figures que apareixen a la fitxa de l'alumne viuen a la mateixa casa, per la qual cosa és possible que el dia de la visita no es puguin conèixer totes.

A l'apartat de recursos trobareu alguns enllaços, llibres o altres referències relacionades amb els gegants, els capgrossos i la imatgeria festiva.

On dormen els gegants?

Segon cicle d'educació infantil i cicle inicial d'educació primària

Fes teva la cultura popular

3. Visita. On dormen els gegants?

Aquesta activitat suposa el moment de participar en una experiència directa relacionada amb el món dels gegants i la imatgeria festiva.

3.1. Dades tècniques

Grups	Grup aula de: P4, P5 d'educació infantil 1r i 2n d'educació primària
Durada de l'activitat	Dues hores
Lloc de realització	Al web http://www.bcn.cat/casesdelafesta/educacio trobareu la informació pertinent.

3.2. Presentació i propòsit

L'activitat pretén que els alumnes descobreixin de prop una manifestació de cultura popular per destacar-ne el valor cultural i la importància en la vida de la ciutat. En aquest cas se centrarà en el món dels gegants i de la imatgeria festiva amb l'objectiu que els reconguin en les festes populars, que s'hi interessin i sàpiguen com gaudir i divertir-se amb els seus balls.

En acabar l'activitat, el grup haurà de saber qui són els gegants, quins elements els caracteritzen, com estan fets, quins personatges els acompanyen en una cercavila i què fan en una festa major.

3.3. Objectius

A partir d'una descoberta activa, de l'experimentació directa i del treball en grup, l'alumnat coneixerà tots els aspectes relacionats amb el món geganter i aprendrà a gaudir de la presència dels gegants en actes festius de caràcter popular.

En concret, l'activitat té els objectius següents:

Descobrir el món dels gegants:

1. Conèixer els gegants i la imatgeria festiva i què representen.
2. Analitzar com estan fets i quins materials s'han utilitzat durant el procés de construcció.
3. Identificar els elements que els caracteritzen.
4. Comprendre com es belluguen i veure com són per dintre.
5. Reconèixer els personatges que els acompanyen en una cercavila.
6. Gaudir de la seva companyia durant la festa major.

Gaudir de la cultura popular a través dels gegants:

7. Experimentar de prop una cercavila de gegants.
8. Interaccionar-hi a partir del ball, de la música i del moviment.
9. Relacionar la pràctica geganter amb moments de festa i diversió.

3.4. Continguts de la sessió

L'activitat s'estructura en tres fases:

- **Fase inicial:** es presentarà l'activitat i els personatges principals d'una cercavila (gegants, capgrossos i bestiari) d'una forma motivadora i engrescadora i es contextualitzarà l'acció en el marc de la cultura popular i tradicional.
- **Fase de desenvolupament:** a través de la descoberta activa, de l'experimentació directa i del treball en grup l'alumnat coneixerà com són els gegants per dintre, com es mouen i com s'hi pot jugar.
- **Fase de síntesi:** l'alumnat assajarà tot allò que hagin après mitjançant una activitat festiva i lúdica en què experimentin com fer ballar un gegant i es plantejarà de quina manera es poden continuar aprenent i descobrint, més a fons, aspectes relacionats amb la temàtica treballada.

La visita es realitza fent la reserva a través del PAE (Programa d'activitats escolars del Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona) www.bcn.cat/educacio/pae.

o contactant directament des del web de les Cases de la Festa <http://www.bcn.cat/casesdelafesta/educacio>.

On dormen
els gegants?

Segon cicle d'educació infantil
i cicle inicial d'educació primària

Fes teva
la cultura
popular

4. Postvisita

4.1. Presentació

Aquesta darrera fase té per objectiu tancar el procés encetat amb el **Programa d'activitats educatives de les Cases de la Festa**.

Un cop realitzades les activitats a l'aula i a les Cases de la Festa, es planteja un tancament sota dos enfocaments:

- Generalista, centrat en la cultura popular i tradicional, en què es vol destacar el valor de ser protagonistes d'activitats culturals emocionants, properes i espectaculars que estan arrelades a la ciutat i fan que aquesta sigui més divertida, amable i participativa.
- Centrat en l'activitat desenvolupada a les Cases de la festa, en aquest cas en els gegants i la imatgeria festiva, per recordar l'experiència viscuda i tot el que s'ha descobert a través de les activitats realitzades.

Tot seguit es planteja una proposta que pot respondre, amb senzilles variacions, a tots dos enfocaments alhora.

4.2. Fes teva la festa

Una vegada realitzada l'experiència, serà interessant que els infants comparteixin les seves impressions i records a través d'una activitat plàstica que permeti expressar de forma col·lectiva l'experiència.

Recordem que l'objectiu és contactar amb les manifestacions de la cultura popular i tradicional catalana per destacar les emocions que desperten en nosaltres. Per tant, proposem organitzar el grup en equips d'entre 4 i 6 alumnes per elaborar un relat que reculli l'experiència. En el cas dels més petits, perquè els sigui més fàcil organitzar-se podem agrupar-los per parelles i que elaborin un text més senzill, com un rodolí o una frase explicativa.

Per fer-ho, es planteja proporcionar al grup tres títols que facin de punt de partida al seu relat:

1. Que divertida que és la festa major
2. En sabem moltes coses, dels gegants!
3. Un dia serem... (geganters, diables, castellers, músics, dansaires)

A partir d'aquests títols els infants (amb més o menys ajuda per part del docent) construiran el seu text il·lustrat, que haurà d'estar relacionat amb:

- Una activitat que recordin amb especial intensitat.
- Una emoció experimentada durant la visita a la Casa de la Festa.
- Una escena inspirada en alguna activitat relacionada amb alguna manifestació de cultura popular i tradicional.

Finalment, es farà una posada en comú amb la resta de la classe, explicant amb les seves pròpies paraules el text que hauran fet i mostrant els dibuixos fets. Un cop presentades es farà un petit col·loqui per recollir les emocions positives que desperten les festes populars en els infants i les persones que hi participen.

L'activitat pot durar dues sessions. La primera per llegir el poema o el conte i treballar el text. I la segona per enllestir el dibuix, llegir-lo o explicar-lo amb les paraules dels infants i per fer el debat final.

Tots els treballs poden estar exposats en un mural per compartir amb les famílies l'experiència viscuda.

4.3. Per anar més enllà

Atesa la versatilitat i la riquesa del tema, es planteja que aquest tancament també pugui esdevenir un recurs interessant per plantejar a l'alumnat noves propostes que projectin l'activitat cap a una de nova.

En aquest sentit al material de recursos trobareu un munt d'activitats (plàstiques, de descoberta, experimentació, musicals, lingüístiques...) associades al món dels gegants, la imatgeria festiva i a la resta de manifestacions de cultura popular i tradicionals que es treballen al **Programa d'activitats educatives de les Cases de la Festa**. A través d'aquestes es podran obrir noves vies de curiositat i estímul a la descoberta d'aquesta **cultura intangible que és patrimoni dels barcelonins i barcelonines**.

On dormen
els gegants?

Segon cicle d'educació infantil
i cicle inicial d'educació primària

Fes teva
la cultura
popular

ANNEX 1

Fitxes per a l'alumnat de segon cicle d'educació infantil (P4 i P5)

On dormen
els gegants?

Segon cicle d'educació infantil
i cicle inicial d'educació primària

Fes teva
la cultura
popular

La Júlia se'n va de festa

La Júlia anirà dissabte a la Festa Major del barri. Té moltes ganes d'anar-hi perquè l'any passat s'ho va passar d'allò més bé.

Mireu què n'explica:

Els GEGANTS
Sembren personatges dels contes, vestits com reis i reines, que passegen entre nosaltres!

Els DIABLES
Fan ballar a tothom amb la seva música i llancen espurnes de foc com si fossin un drac!!!

Els CASTELLERS
No hi ha res més emocionant que veure com pugen i si aconseguiran aguantar fins al final!

La SARDANA
Fem una rotllana i ballem la dansa agafats ben fort de les mans dels nostres veïns!

Quina gran aventura és la Festa Major! Coneixeu altres festes que es facin al vostre barri o a l'escola? Quines us agraden més?

On dormen els gegants?

Segon cicle d'educació infantil

Cases de la Festa

bcn.cat/casesdelafesta

Ajuntament de Barcelona

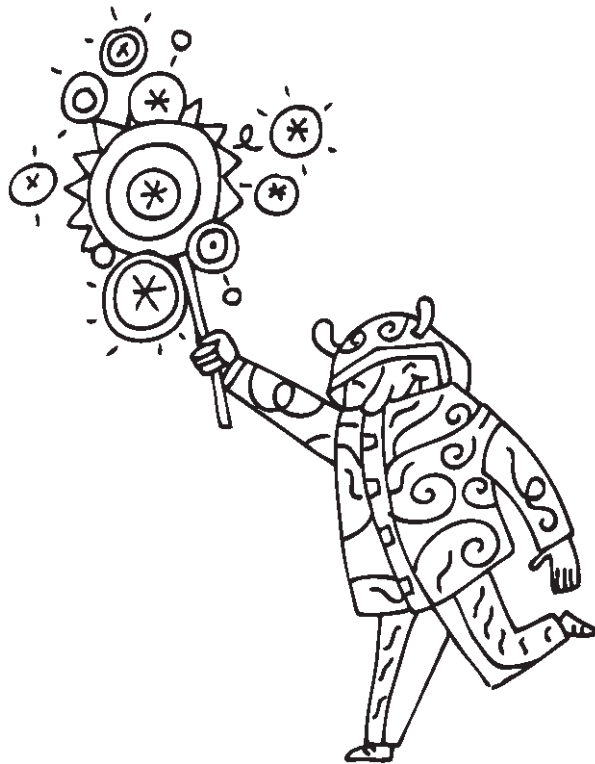

Qui hi haurà a la festa

Observeu les imatges i pinteu-les tal com us les imagineu o les recordeu.
No oblideu afegir tots els detalls que us passin pel cap!

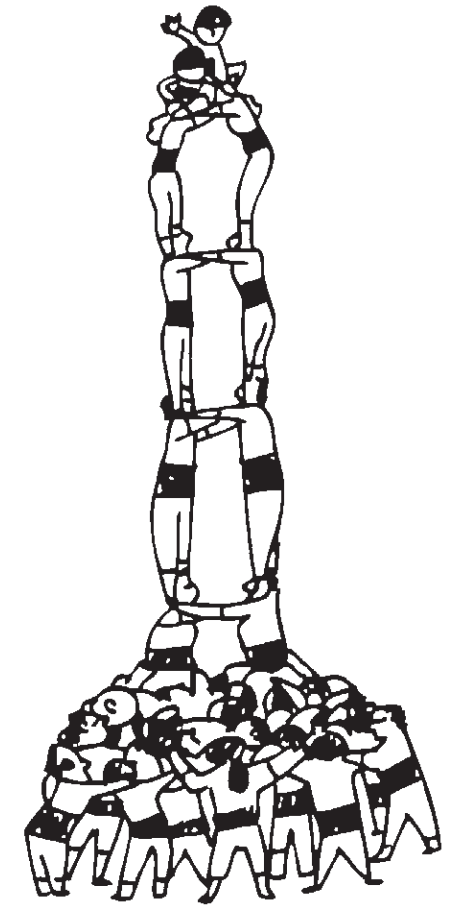
Gegants

Diablers

Sardanes

Castellers

On dormen els gegants?

Segon cicle d'educació infantil

Cases de la Festa

bcn.cat/casesdelafesta

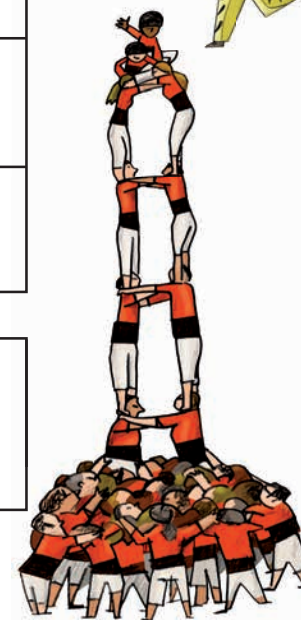
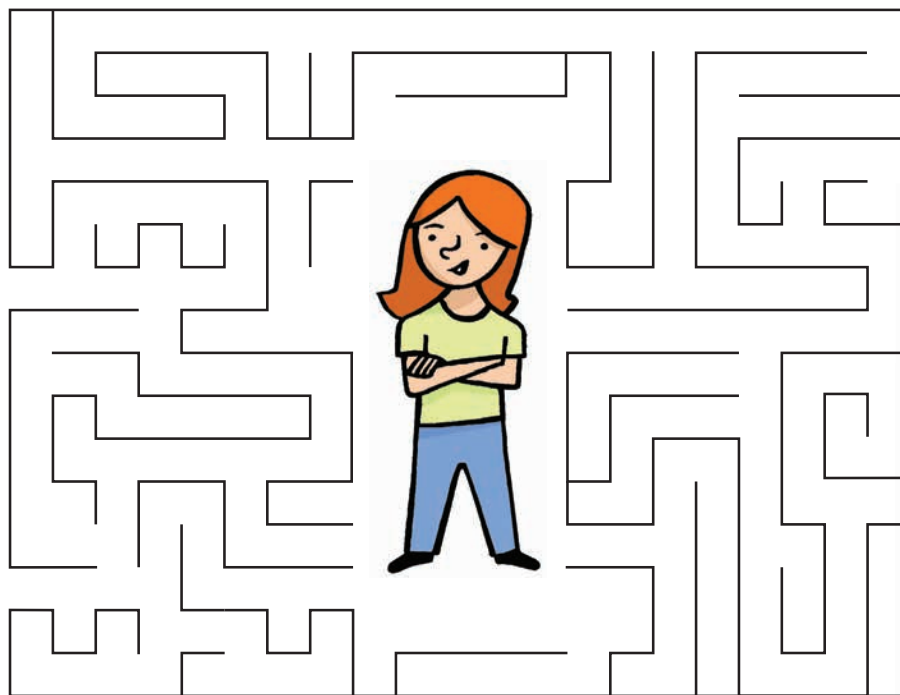
Ajuntament de Barcelona

Què proposem a la Júlia

La Júlia està feta un embolic. Li agraden tant totes les activitats que no sap quina triar. L'ajudeu a decidir-se per una?

Porteu la Júlia fins a la vostra activitat preferida:

Per què heu triat aquesta? Què és el que més us n'agrada?
Expliqueu-ho a la Júlia

On dormen
els gegants?

Segon cicle
d'educació infantil

Cases de
la Festa

[bcn.cat/
casesdelafesta](http://bcn.cat/casesdelafesta)

Ajuntament de
Barcelona

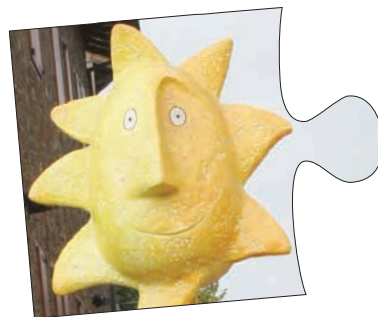
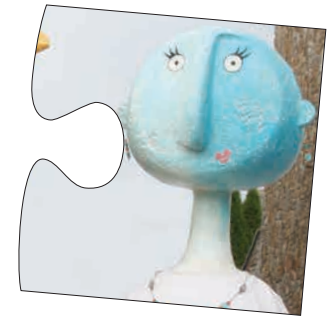

On dormen els gegants?

Ariat anireu a descobrir el lloc on viuen els gegants i a conèixer-los de prop. Esteu preparats?

A les cases de la festa trobareu parelles de gegants ben famosos i a molts dels amics que ballen amb ells i passegen pels carrers de la ciutat quan és dia de festa.

Voleu saber qui són? Doncs formeu parelles amb aquestes imatges per descobrir-los

Fotos: Geganters de Gràcia i Pep Herrero

On dormen els gegants?

Segon cicle d'educació infantil

Cases de la Festa

bcn.cat/casesdelafesta

Ajuntament de Barcelona

Històries de gegants

Us heu fixat en les seves cares, la seva roba i les seves formes...
Tots amaguen una història.

Hi ha reis i reines, bèsties que semblen ferotges però que no ho són tant, personatges importantíssims de la ciutat i personatges molt dolços.

Qui és qui? Investigueu-ho o inventeu històries per a cada un d'ells.

La Tarasca

Els Gegants del Pi

La Carassa

En Torradet
i la Gresca

Fotos: Gegants de Gràcia i Pep Herrero

El dia que els aneu a visitar coneixereu molts detalls sobre cadascun d'ells.
Sigueu molt puntuals, que us estan esperant!

On dormen
els gegants?

Segon cicle
d'educació infantil

Cases de
la Festa

[bcn.cat/
casesdelafesta](http://bcn.cat/casesdelafesta)

Ajuntament de
Barcelona

ANNEX 2

Fitxes per a l'alumnat de cicle inicial d'educació primària (1r i 2n)

La Júlia se'n va de festa

La Júlia anirà dissabte a la Festa Major del barri. Té moltes ganes d'anar-hi perquè l'any passat s'ho va passar d'allò més bé.

Mireu què explica:

Els GEGANTS
Sembren
personatges dels
contes, vestits com
reis i reines,
que passegen
entre
nosaltres!

Els DIABLES
Fan ballar a
tothom amb
la seva música
i llancen espurnes
de foc com si fossin
un drac!!!

Els CASTELLERS
No hi ha res
més emocionant que
veure com pugen
i si aconseguiran
aguantar fins
al final!

La SARDANA
Fem una rotllana i ballem la dansa
agafats ben fort de les mans dels
nostres veïns!

A més de les Festes Majors, hi ha altres moments en què ens trobem amb els nostres veïns i veïnes i compartim activitats que es fan des de fa molt i molt de temps, com ara el Carnestoltes. En coneixes altres? Quines són les que més t'agraden?

On dormen
els gegants?

Cicle inicial
d'educació primària

Cases de
la Festa

[bcn.cat/
casesdelafesta](http://bcn.cat/casesdelafesta)

Ajuntament de
Barcelona

Qui hi haurà a la festa

Gràcies a l'esforç, el compromís i la il·lusió de moltes persones, tots i totes gaudim de la cultura i la tradició als carrers del nostre barri i ciutat. Entre d'altres, trobem els geganters, els diables, els castellers i els sardanistes.

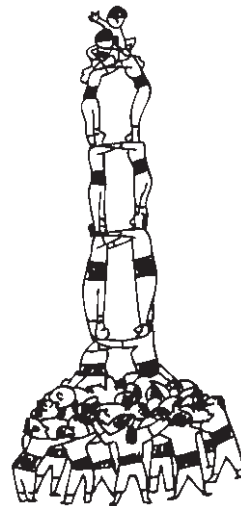
Sabeu qui són? Seleccioneu les imatges que relacioneu amb cadascun d'ells.

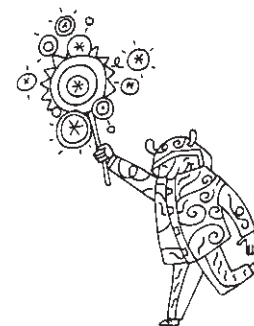
___ R ___

___ G ___ S

___ S ___ L ___

___ I ___

Pep Herreró

Colla castellera de Gràcia

Pep Herreró

Pep Herreró

En acabar, parleu de com s'ho passa la gent que els va a veure.

On dormen els gegants?

Cicle inicial d'educació primària

Cases de la Festa

bcn.cat/casesdelafesta

Ajuntament de Barcelona

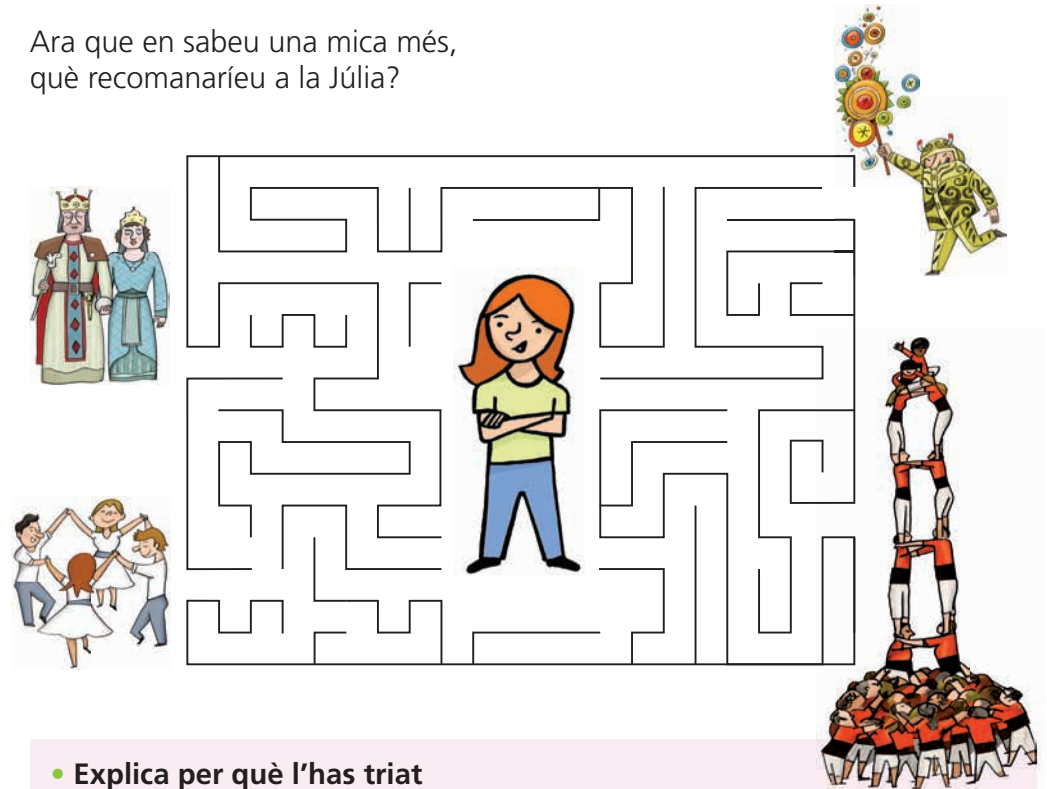
Què proposem a la Júlia

La Júlia està feta un embolic. Li agraden totes les activitats i no sap quina triar. Per fer-ho decideix conèixer una mica més de cadascuna. L'ajudeu a saber-ne més?

Trieu una activitat, la que més us agradi, i cerqueu la informació següent per compartir-la amb la resta de companys:

- A quines festes surten?
- Quines persones formen les colles i què fa cadascú?
- Com aprenen a fer tot el que cal per poder fer la festa?

Ara que en sabeu una mica més, què recomanàrieu a la Júlia?

- Explica per què l'has triat

On dormen els gegants?

Cicle inicial
d'educació primària

Cases de
la Festa

[bcn.cat/
casesdelafesta](http://bcn.cat/casesdelafesta)

Ajuntament de
Barcelona

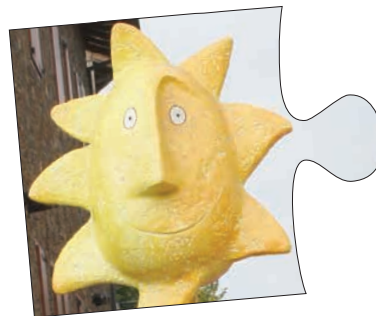
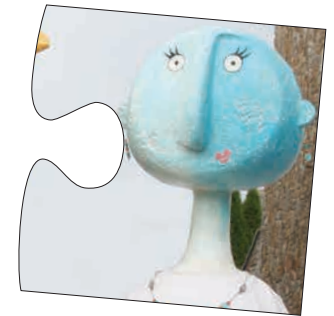

On dormen els gegants?

Aviat anireu a descobrir el lloc on viuen els gegants i a conèixer-los de prop. Esteu preparats?

A les Cases de la Festa trobareu parelles de gegants ben famosos i a molts dels amics que ballen amb ells i passen pels carrers de la ciutat quan és dia de festa.

Voleu saber qui són? Doncs formeu parelles amb aquestes imatges per descobrir-los

Fotos: Geganters de Gràcia i Pep Herrero

On dormen els gegants?

Cicle inicial d'educació primària

Cases de la Festa

bcn.cat/casesdelafesta

Ajuntament de Barcelona

Històries de gegants

Us heu fixat en les seves cares, la seva roba i les seves formes... Tots amaguen una història.

Hi ha reis i reines, bèsties que semblen ferotges però que no ho són tant, personatges importantíssims de la ciutat i d'altres molt dolços.

Qui és qui? Trieu una d'aquestes figures i investigueu-ne la història o inventeu-ne una.

LA TARASCA

ELS GEGANTS DEL PI

LA CARASSA

EN TORRADET
I LA GRESCA

Fotos: Geganteris de Gràcia i Pep Herrero

El dia que els aneu a visitar coneixereu molts detalls sobre cadascun d'ells. Sigueu molt puntuals, que us estan esperant!

On dormen els gegants?

Cicle inicial d'educació primària

Cases de la Festa

bcn.cat/
casesdelafesta

Ajuntament de
Barcelona

ANNEX 3

Recursos

On dormen
els gegants?

Segon cicle d'educació infantil
i cicle inicial d'educació primària

Fes teva
la cultura
popular

Cultura popular i valors

Publicacions:

- Bargalló, Josep. *Cultura popular, cultura nacional. Elogi de la diversitat i la interculturalitat (Reflexions a l'entorn de l'estructuració d'un model festiu i simbòlic plural)*. Disponible en línia a: <http://www.festes.org/arxius/elogidiversitat.pdf> [Consulta: 18 de desembre del 2012].
- Quintana, Jordi; i Jordi Cerdà. "Cultura popular, cultures populars i escola", *Perspectiva escolar*, núm. 293, p. 2-9, 2005. Disponible també en línia a: http://www.ub.edu/ntae/jquintana/articulos/QuintanaCerd%C3%A0_culturesPE.pdf [Consulta: 18 de desembre del 2012].
- Quintana, Jordi; i Jordi Puig. *Les Cases de la Festa a Barcelona: imatgeria, foc i música*, col. Quaderns del Consell de Coordinació Pedagògica, núm. 6, ed. Institut Municipal d'Educació de Barcelona, 2013.
- Soler, Joan. *Enciclopèdia de la Fantasia Popular Catalana*. Barcelona, Barcanova, 1998.
- Soler, Joan. *Cultura popular tradicional*. Barcelona, Pòrtic, 2001.
- Soler, Joan (dir.). *Tradicioniari. Enciclopèdia de la cultura popular de Catalunya*. Vol 4. *La festa*. Barcelona, Enciclopèdia Catalana, 2005.
- Soler, Joan. "Apunts sobre la cultura popular a l'escola", *Escola Catalana*, vol. 45, núm. 466, p. 15-16, 2010. Disponible també en línia a: <http://www.omnium.cat/ca/article/apunts-sobre-la-cultura-popular-a-l-escola-3983.html> [Consulta: 18 de desembre del 2012].

Recursos audiovisuals:

- "El valor de la cultura popular", programa radiofònic de Catalunya Ràdio, 15 d'agost del 2012: <http://www.catradio.cat/reproductor/658113>. [Consulta: 18 de desembre del 2012].

Gegants i imatgeria festiva

Recursos audiovisuals

- Reportatge del taller d'imatgeria festiva on parlen els dos components del taller Gabins, el Gabí, artista escultor i la Judith, artesana. <http://www.youtube.com/watch?v=iJKjiOCeP88> [Consulta: 18 de desembre del 2012].
- Llista de les escoles de Barcelona que tenen gegants: <http://www.gegantsbcn.cat/escoles.php?m=21&s=98> [Consulta: 18 de desembre del 2012].
- Departament d'Ensenyament. *Construcció de gegants (Navata)*. Barcelona, Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, L'Escola a casa, Ara sortim!, 1996. Disponible en línia a: http://www.edu3.cat/Edu3tv/Fitxa?p_id=16594&p_ex=gegants. [Consulta: 18 de desembre del 2012].
- Per conèixer l'estructura, els passos i els moviments que fan els gegants en els seus balls: [Consulta: 18 de desembre del 2012].
 - <http://www.youtube.com/watch?v=OvGlzjEQKR8>
 - <http://www.youtube.com/watch?v=d8Z0xbpZW2k>
 - http://www.youtube.com/watch?v=__qDUrBfz9s

- <http://www.youtube.com/watch?v=gGAe6OaODyw>
- <http://www.youtube.com/watch?v=VN5LNmaE4eA>
- <http://www.youtube.com/watch?v=Xk2oiGyFA7w>
- <http://www.youtube.com/watch?v=5mOEgZLrIw>
- <http://www.youtube.com/watch?v=hqWh8MgWHTo>

Publicacions:

- Amades, Joan. *Gegants, nans i altres entremesos*. Barcelona, Olañeta, 1983 (Arxiu de Tradicions Populars).
- Carbó, Amadeu. *El Llibre dels Gegants de la Ciutat*. Barcelona, Ajuntament de Barcelona, 2011.
- Cordoní, Xavier. *Imatgeria festiva de la Ciutat de Barcelona. Gegants, nans, bestiar i altres personatges*. Barcelona, Ajuntament de Barcelona, 1995.
- Cordoní, Xavier. *Altíssims senyors. Nobles bèsties*. Tarragona, Edicions el Mèdol, 2001.
- Cordoní, Xavier; i Joan Carles Montagut. *A pas de gegant. Guia il·lustrada dels gegants de Barcelona*. Tarragona, Edicions el Mèdol, 2001.
- Cordoní, Xavier; i Sete Udina. *Bèsties de festa! Història i cens il·lustrat del bestiar popular amb 700 figures*. Barcelona, CIM, 2008.
- Cordoní, Xavier. "Bestiar festiu. Formes i funcions". *Caramella*, núm. 27, p. 33-37, 2012.

Poesia i contes

- Diversos autors. *Diuen que varen sentir a dir... un conte de gegants*. Sant Pol de Mar, Colla de Geganters de Sant Pol, 2005.
- Diversos autors. *Quants anys feu, gegants?*. Col. Mima, 6, Vilanova i la Geltrú, El Cep i la Nansa Edicions, 2009.
- Alàs, Núria. *Ei, els Gegants es modernitzen!*. Col. Els contes de la Patum, 9, Berga, La Patumaire Edicions SL, 2009.
- Albornà Marimón, Magda. *El drac i els gegants*. Col. Infantil, 17, Vilafranca del Penedès, autor editor, 2010.
- Arànega, Mercè. *Els nostres amics de festa*. Valls, Edicions Cossetània, 2011.
- Llorach i Cendra, Jordi. Amb il·lustracions de Pilarín Bayés. *Petita història del ball de cavallets, gegants i mulassa de Sant Feliu de Pallerols*. Col. Petites històries, 178, Barcelona, Editorial Mediterrània SL, 2004.
- Maragall, Joan. *Triptic de l'Any, Corpus II. Gegants*. Disponible en línia a: <http://www.mallorcaweb.com/magpoesia/maragall/poesies.html>

On dormen els gegants?

Segon cicle d'educació infantil i cicle inicial d'educació primària

Fes teva la cultura popular

Audicions:

- *Els gegants del pi*. Ministrils del Camí Ral. Disponible en línia a: <http://www.goeat.com/listen/e96602a/els?gegants?depi?ministrils?del?cami?ral> [Consulta: 18 de desembre del 2012].
- *Els gegants de la ciutat*. Ministrils del Camí Ral. Disponible en línia a: <http://www.goeat.com/listen/e6ec8b7/els?gegants?de?la?ciutat?ministrils?del?cami?ral> [Consulta: 18 de desembre del 2012].
- *Toc d'inici*. Ministrils del Camí Ral. Disponible en línia a: <http://www.goeat.com/listen/449d506/toc?dinici?ministrils?del?cami?ral> [Consulta: 18 de desembre del 2012].
- *Contradansa dels gegants*. Enregistrament al CD *Gralles i Gegants*, d'Els Vernets, 1999. Disponible en línia a: <http://www.goeat.com/listen/317542b/contradansa-dels-gegantsde-barcelona-els-ernets> [Consulta: 18 de desembre del 2012].
- *Els gegants*. Lletra de Jaume Picas, interpretada per La Trinca al disc *Festa Major*. Barcelona, Edigsa, 1970. Format CD: PDI 1993. Disponible en línia a: http://www.youtube.com/watch?v=A3q_ClshVk4 [Consulta: 18 de desembre del 2012].
- *El gegant i les cuques*. Lletra i música d'Àngel Daban. Disponible en línia a: <http://www.angeldaban.com/modules.php?name=Encyclopedia&op=content&tid=83&query=gegant> [Consulta: 18 de desembre del 2012].
- Diversos autors. *Toc d'inici. Balls del seguici popular de Barcelona*. Col·lecció Músiques de festa. Barcelona, La Casa dels Entremesos, 2012. Produït per la Coordinadora de Colles de Gegants i Bestiari de Ciutat Vella de Barcelona amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona i la col·laboració del Centre Artesà Tradicionari.

Recursos lúdics:

- Webquestes i Caceres del tresor:
 - *Els gegants de la província de Barcelona*, de Teresa Bernet, Eva Amargós i Alba Rubio, Barcelona, 2009: <https://sites.google.com/site/lestradicionscatalanes/>
 - *Gegants i Capgrossos*, de M. Roser Casas, Súria, 2004: <http://webquest.xtec.cat/httpdocs/gegants/index.htm>
- Trencaclosques en línia:
 - Gegants vells de la Casa de Caritat: <http://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=2ecd64cf718f>
 - Gegants nous de la Casa de Caritat: <http://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=3952a292c65f>
 - Gegants nous de la Plaça Nova: <http://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=1936e056857b>
 - Gegants de la Ciutat: <http://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=29048237c556>
 - Gegants del Pi: <http://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=192e4883b28b>
 - Gegants de Santa Maria del Mar: <http://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=1e2f8b99f077>
 - Nan Cu-cut: <http://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=2b337124c696>
 - Capgrossos Macers: <http://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=3c64328a63ac>
 - La Carassa: <http://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=138ab6ce27e8>

- Retallables de gegants:
 - <http://arnausolavila.blogspot.com.es/2010/01/gegants-retallables.html>
 - <http://arnausolavila.blogspot.com.es/2010/01/capgrossos-retallables.html>
 - <http://lamaquinadecosir.blogspot.com.es/2010/02/retallable-els-gegants-de-vacarisses.html>

Recursos sobre altres manifestacions de cultura popular

- Calendari 2012 de Tradicions i Costums. Generalitat de Catalunya: http://www20.gencat.cat/docs/CulturaDepartament/CPCPTC/Documents_Estatics/PU_Publicacions/SD_calendari2012_tot.pdf [Consulta: 18 de desembre del 2012].
- Diversos autors. *Festes tradicionals de Catalunya*. Barcelona, Llabor, 1978.
- Capmany i Farrés, Aureli. *Costums i tradicions catalanes*. Barcelona, 1982.

I a <http://www.bcn.cat/casesdelafesta/educacio> poder consultar activitats, espais i recursos relacionats.

On dormen
els gegants?

Segon cicle d'educació infantil
i cicle inicial d'educació primària

Fes teva
la cultura
popular

Projecte didàctic: **Marinva, joc i educació**

Il·lustracions: **Lluís Cadafalch**

Disseny gràfic: **Fons Gràfic**

Fotografies: **diversos autors**

Assessorament pedagògic i implementació del programa educatiu: **Fragment, serveis culturals**

Producció i coordinació: **Servei de Cultura Popular de l'Institut de Cultura de Barcelona**

Copyright: **Marinva, joc i educació i ICUB-Ajuntament de Barcelona**